

Nr 419.

Godkänd av första kammaren den 16 juni 1934.

Godkänd av andra kammaren den 16 juni 1934.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 147.)

Till Konungen.

I den till riksdagen den 3 januari 1934 avlätna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1934/1935 har Kungl. Maj:t *dels* bland utgifter för kapitalökning, bilaga 3, under rubriken »Fonden för förlag till statsverket», punkt 9, föreslagit riksdagen att, i avbidan på blivande proposition i ämnet, till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus för budgetåret 1934/1935 beräkna ett reservationsanslag av 3,950,000 kronor, vilket anslag förutsattes skola täckas av lånemedel, *dels ock* under femte huvudtiteln, punkt 48, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till inlösen av vårdplatser vid sinnessjukhusen m. m. för samma budgetår beräkna ett extra reservationsanslag av 245,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avläten, den 23 februari 1934 dagtecknad proposition, nr 170, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

I) besluta, att vid S:t Sigfrids sjukhus vid Växjö skola i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag verkställas vissa renoveringsarbeten för en beräknad kostnad av högst 1,077,000 kronor;

II) besluta, att vid S:ta Maria sjukhus i Hälsingborg skall i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag uppföras en paviljong för svårskötta obildbara sinnesslöa kvinnor för en beräknad kostnad av högst 560,000 kronor;

III) besluta, att vid sistnämnda sjukhus skola i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag utföras arbeten för utvidgning av vattenverket m. m. för en beräknad kostnad av högst 120,000 kronor;

IV) besluta, att vid Sätters sjukhus skall i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag anläggas ett reningsverk för avloppsvatten för en beräknad kostnad av högst 380,000 kronor;

Bihang till riksdagens protokoll 1934. 14 saml. Nr 419.

V) besluta, att vid sistberörda sjukhus skall i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordad förslag företagas en utvidgning av vattenverket för en beräknad kostnad av högst 95,000 kronor;

VI) besluta, att vid samma sjukhus skola i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordad förslag inrättas vattenklosetter för en beräknad kostnad av högst 175,000 kronor;

VII) bland utgifter för kapitalökning under rubrik »Fonden för förslag till statsverket» till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus för budgetåret 1934/1935 anvisa ett reservationsanslag av 3,865,500 kronor, att utgå av lånemedel; samt

VIII) under femte huvudtiteln, avdelningen medicinalstaten samt hälso- och sjukvården, underavdelningen sjukvårdsanstalterna, till inlösen av vårdplatser vid sinnessjukhusen m. m. för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 245,000 kronor.

Enligt vad riksdagens vederbörande utskott under hand inhämtat, torde vissa av de av departementschefen föreslagna byggnadsarbetena på grund av byggnadskonfliktens långvarighet icke kunna färdigställas å de i statsrådsprotokollet angivna tidpunkterna. Detta är förhållandet beträffande såväl uppförandet av *S:t Olofs sjukhus i Visby* som de beslutade omändringsarbetena vid *S:t Lars sjukhus i Lund*. De för nästa budgetår för nämnda företag erforderliga anslagsbeloppen hava av departementschefen beräknats till 700,000 respektive 610,000 kronor. På grund av nämnda omständighet torde för vart och ett av ifrågasvarande ändamål medelansvisningen för budgetåret 1934/1935 kunna begränsas till 400,000 kronor.

Av den i statsrådsprotokollet lämnade redogörelsen framgår, att en paviljong för svårskötta obildbara kvinnliga sinnesslöa skulle uppföras vid *S:ta Maria sjukhus i Hälsingborg*. Kostnaden för byggnadsföretaget har beräknats till 560,000 kronor, av vilket belopp 300,000 kronor skulle anvisas för nästa budgetår.

Riksdagen vill till en början erinra, att Kungl. Maj:t den 30 januari 1931 uppdragit åt medicinalstyrelsen att verkställa utredning rörande uppförande av särskilda paviljonger för vård av kvinnliga vuxna obildbara sinnesslöa vid vissa av statens sinnessjukhus. Kungl. Maj:t har vidare den 17 juni 1932 anbefallt medicinalstyrelsen att vid fullgörande av nyssnämnda uppdrag beakta bland annat vad som anförts av riksdagen i dess skrivelse nr 284 år 1932. I nämnda skrivelse har riksdagen ifrågasatt, huruvida icke omkring 200 vårdplatser lämpligen borde förläggas till Västra Marks sjukhus i Örebro. Fördens skull syntes möjligheterna därutinnan böra i första hand undersökas. Sedan definitiv ståndpunkt tagits därtill, syntes frågan om platser för beredande av ytterligare utrymme åt dessa vårdbehövande böra tagas under omprövning.

De medicinalstyrelsen sålunda lämnade uppdragen hava ännu icke fullgjorts. Föreliggande förslag om uppförande av en paviljong vid *S:ta Maria sjukhus* har därför framlagts såsom en partiell lösning av frågan om ordnandet av anstaltsvården för här ifrågasvarande sjuka.

Av statsrådsprotokollet framgår, att medicinalstyrelsen ur olika synpunkter ansett svårigheter möta mot ett realiserande av projektet att uppföra en paviljong för 200 sjuka vid Västra Marks sjukhus. Med hänsyn härtill torde enligt departementschefens mening frågan, huruvida en paviljong av här avsett slag bör uppföras vid nämnda sjukhus samt, därest så befinnes ändamålsenligt, vilken storlek en dylik paviljong bör erhålla, kräva ytterligare utredning.

Riksdagen delar departementschefens sålunda uttalade uppfattning. Dock anser riksdagen, att uppförandet av den föreslagna paviljongen vid S:ta Maria sjukhus icke bör beslutas, förrän resultatet av nämnda utredning föreligger, därvid riksdagen förutsätter, att utredningen kommer att bedrivas med all skyndsamhet. Det torde i samband därmed böra undersökas, huruvida icke en av paviljongerna vid det under byggnad varande Vipeholms sjukhus vid Lund skulle kunna i första hand såsom ett provisorium disponeras för här avsedda kvinnliga klientel.

Av det anförda framgår, att riksdagen icke kan bifalla förslaget om uppförande av en paviljong för svårskötta obildbara kvinnliga sinnesslöa vid S:ta Maria sjukhus.

Beträffande *S:ta Maria sjukhus i Hälsingborg* har vidare föreslagits, att ett belopp av 120,000 kronor måtte anvisas för utvidgning m. m. av vattenverket vid sjukhuset.

Av statsrådsprotokollet framgår, att för närvarande ungefär hälften av sjukhusets vattenbehov tillgodoses från grundvattentäkt inom sjukhusets område, att andra hälften levereras av Hälsingborgs stad samt att kostnaderna för vattnet från det egna verket, även om utgifterna för planerade reningsanordningar toges i betraktande, skulle utgöra föga mer än tredjedelen av priset för det av staden levererade vattnet.

I likhet med departementschefen har riksdagen ansett, att de av medicinalstyrelsen förordade anordningarna för rening av grundvattnet vid ifrågasvarande sjukhus äro nödvändiga och därför böra komma till utförande. Då jämväl övriga föreslagna åtgärder synas ändamålsenliga och av beskaffenhet att böra vidtagas, har riksdagen funnit sig böra bifalla Kungl. Maj:ts förslag om utförande av arbeten för utvidgning av vattenverket m. m. vid S:ta Maria sjukhus. Riksdagen förutsätter emellertid, att arbetena med vattenledningsverkets utvidgning icke igångsättas, förrän visshet vunnits om, huruvida en väsentligt ökad tillgång av grundvatten kan erhållas.

Vid *Säters sjukhus* har föreslagits, att medel måtte beviljas dels för anläggande av reningsverk med 380,000 kronor, varav för nästa budgetår skulle anvisas 200,000 kronor, dels för utvidgning av vattenverket vid sjukhuset med 95,000 kronor, vilket belopp skulle i dess helhet anvisas för nästkommande budgetår, dels ock för ny w.-c.-anläggning vid sjukhuset med 175,000 kronor, varav 100,000 kronor skulle anvisas för nästa budgetår. Det för sagda budgetår erforderliga beloppet utgör således sammanlagt (200,000 + 95,000 + 100,000) 395,000 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot förevarande förslag i

och för sig. Emellertid synes det för nästa budgetår erforderliga beloppet kunna något nedsättas, särskilt med hänsyn till att w.-c.-anläggningen icke torde kunna omedelbart komma till utförande. Riksdagen har därför anvisat ett belopp av 350,000 kronor för budgetåret ifråga.

Beträffande *S:t Sigfrids sjukhus vid Växjö* har föreslagits utförande av vissa renoveringsarbeten för en kostnad av sammanlagt 1,077,000 kronor, varav för nästa budgetår skulle anvisas 450,000 kronor.

Av utredningen framgår, att byggnadsstyrelsen ansett, att den beräknade slutsumman borde höjas med 88,000 kronor till 1,165,000 kronor.

Departementschefen har framhållit, att de i bruk varande delarna av *S:t Sigfrids sjukhus* i åtskilliga hänseenden icke uppfyllde nutida krav på en sjukhusanläggning. Riksdagen delar den uppfattningen, att en modernisering av sjukhuset bör vidtagas. Emellertid har riksdagen, med hänsyn till bland annat vad byggnadsstyrelsen anfört, funnit det framlagda förslaget till om- och nybyggnadsarbeten böra underkastas en överarbetning, därvid en omräkning av kostnaderna bör äga rum. Erinras må, att medicinalstyrelsen i en den 13 februari 1933 framlagd fullständig plan rörande de renoveringsarbeten av större betydelse, som ansåges böra under tiden till och med utgången av budgetåret 1937/1938 vidtagas vid statens sinnessjukhus, ifrågasatt utförandet av renoveringsarbeten vid *S:t Sigfrids sjukhus* för ett belopp av omkring 250,000 kronor. Riksdagen har på grund härav ansett sig nu icke kunna taga slutgiltig ståndpunkt till förslaget ifråga, utan förväntar riksdagen, att nytt förslag föreläggas nästkommande års riksdag. Då emellertid vissa arbeten torde vara av beskaffenhet att böra utföras på ett tidigare stadium, har riksdagen ansett sig böra för budgetåret 1934/1935 för vissa renoveringsarbeten anvisa ett belopp av 100,000 kronor.

Beträffande *Kungl. Maj:ts* övriga, här ovan av riksdagen ej särskilt omförmälda förslag i förevarande ärende hava desamma ej föranlett någon erinran från riksdagens sida.

I enlighet med vad riksdagen sålunda beslutat skulle för nästa budgetår till byggnadsarbeten vid följande anstalter avses medel till här angivna belopp:

Umedalens sjukhus	350,000
<i>S:t Sigfrids</i> » :	
a) ny- och ombyggnadsarbeten	497,000
b) renoveringsarbeten	100,000
Vipeholms sjukhus	130,000
<i>S:t Olofs</i> »	400,000
<i>S:t Lars</i> »	400,000
Restads »	160,500
Mariebergs »	153,000
<i>S:ta Maria</i> »	120,000
Sätters »	350,000

Summa kronor 2,660,500

Vidare skulle under nästa budgetår erfordras *dels* för inlösen av vårdplatser vid sinnessjukhusen ett belopp av 212,000 kronor, *dels* för ersättning till staden Lund ett belopp av 15,000 kronor, *dels ock* för vissa utredningar m. m. ett belopp av 18,000 kronor. För nu angivna ändamål har riksdagen i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag beviljat ett anslag å 245,000 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition

dels beslutat, att vid S:t Sigfrids sjukhus vid Växjö må verkställas vissa renoveringsarbeten för en beräknad kostnad av högst 100,000 kronor;

dels avslagit Kungl. Maj:ts förslag i fråga om uppförande vid S:ta Maria sjukhus i Hälsingborg av en paviljong för svårskötta obildbara sinnesslöa kvinnor;

dels beslutat, att vid sistnämnda sjukhus skola i huvudsaklig överensstämmelse med ett av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 23 februari 1934 förordat förslag utföras arbeten för utvidgning av vattenverket m. m. för en beräknad kostnad av högst 120,000 kronor;

dels beslutat, att vid Sätters sjukhus skall i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag anläggas ett reningsverk för avloppsvatten för en beräknad kostnad av högst 380,000 kronor;

dels beslutat, att vid sistberörda sjukhus skall i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag företagas en utvidgning av vattenverket för en beräknad kostnad av högst 95,000 kronor;

dels beslutat, att vid samma sjukhus skola i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag inrättas vattenklosetter för en beräknad kostnad av högst 175,000 kronor;

dels till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus för budgetåret 1934/1935 anvisat ett reservationsanslag av 2,660,500 kronor;

dels ock under femte huvudtiteln, avdelningen medicinalstaten samt hälso- och sjukvården, underavdelningen sjukvårdsanstalterna, till inlösen av vårdplatser vid sinnessjukhusen m. m. för budgetåret 1934/1935 anvisat ett extra reservationsanslag av 245,000 kronor.

Beträffande sättet för täckning av anslaget till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus kommer riksdagen att senare meddela beslut.

Stockholm den 16 juni 1934.

Med undersätlig vördnad.
